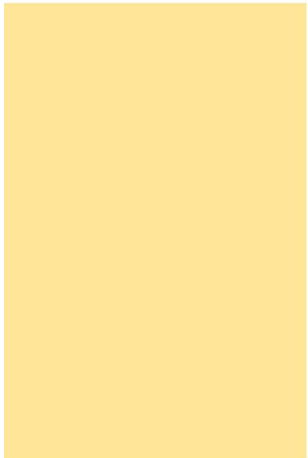
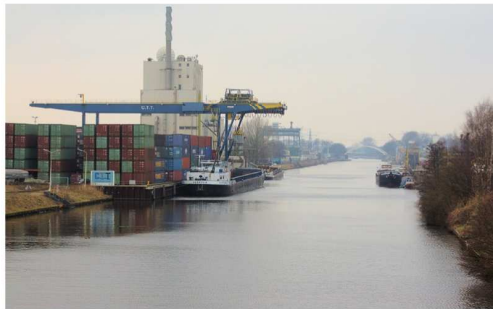

WORLD TRADE CENTER
TWENTE

Ondernemersplan

YOUR GATEWAY TO THE WORLD OF INTERNATIONAL BUSINESS

CONCEPT

Hengelo, 3 september 2013
drs. F. Faber

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Doel
2. WTC Twente in ruimtelijk, sociaal en economisch perspectief
 - 2.1 Regionaal, nationaal en internationaal
 - 2.2 Twente, kennisregio
 - 2.3 Bedrijvig Twente
 - 2.4 Human Capital Agenda
 - 2.5 Innovatiedriehoek
3. Ambitie WTC Twente
4. Vertaald naar uitvoering
5. Begroting
6. Bronnen

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2005 verwierf Hengelo de licentie voor het World Trade Center Twente. Sindsdien is er veel gebeurd. Een organisatiestructuur is in het leven geroepen en er is een WTC business club opgericht. Inmiddels zijn al meer dan 140 bedrijven aangesloten; MKB-bedrijven en grote bedrijven zoals Siemens, Tyco Building Services Products, Thales, Twentsche Kabel, Stork, Verosol, Urenco en Rosen Europe. Bedrijven van internationale betekenis. En ook diverse Duitse bedrijven zijn al lid geworden van de business club.

De verbindende rol van WTC Twente is zichtbaar en krijgt steeds meer kracht. De themagroep voor de belangrijke Twentse sector olie- en gasindustrie is opgericht en een themagroep voor water volgt binnenkort. Het International Business Information Center (IBIC) van het WTC Twente is hét loket voor internationaal zakendoen. Verschillende aanvragen om vraag en aanbod uit de Euregio en wereldwijd zijn samengebracht waarmee handel gestimuleerd wordt en nieuwe kansen benut. Dit i.s.m. de Kamer van Koophandel en Syntens. Handelsmissies zijn georganiseerd om zich gezamenlijk als Euregio in het buitenland te profileren. Ook de interactie met opleidingsinstituten heeft nu al tot concreet resultaat geleid: Saxion is gestart met een minor energie bij werktuigbouwkunde en een tweede op het gebied van elektrotechniek is in voorbereiding.

Met deze en al haar andere activiteiten levert het WTC Twente een steeds belangrijker wordende bijdrage aan de economische ontwikkeling van Twente. Het is essentieel onderdeel van de Innovatiedriehoek, de motor van de Twentse economie met Hart van Zuid/WTC Business District, Kennispark Twente (met de Universiteit Twente) en Luchthaven Twente. Het is toe aan de volgende stap: passende huisvesting in een stimulerende omgeving voor de zakenmarkt, in het WTC Businessdistrict.

Wat is een World Trade Center?

Het WTC maakt deel uit van de World Trade Centers Association (WTCA) met meer dan 300 vestigingen in bijna 100 landen. De doelstelling van de WTCA is het bevorderen van internationale handel. Het WTC Twente doet dat onder andere via de WTC Twente Business Club en het WTC Twente International Business Information Center (IBIC). Wereldwijd zijn ruim 750.000 bedrijven aangesloten bij de WTC organisatie. Dit WTC richt zich voornamelijk op de thema's kennis en technologie. Het verzorgingsgebied omvat Twente en Achterhoek, maar ook het Duitse deel van de Euregio, inclusief de Grafschaft Bentheim en de steden Münster en Osnabrück.

1.2 Doel

In dit ondernemersplan wordt aangegeven wat de ambitie van het WTC Twente is en hoe deze bijdraagt aan de doelstelling van Twente om het komende decennium te behoren tot de topkennisregio's van Europa. Wat is er voor nodig om het concept tot volle bloei te laten komen? En welke plannen en projecten hangen zo sterk samen met het WTC Twente dat een overkoepelende aanpak gewenst is, met het oog op een doelmatige procesgang en een goed resultaat. Daarbij wordt met name gedacht aan de doorgroei van de organisatie en in fysieke zin, de directe omgeving van het WTC die het concept versterken, als ook aan de verbetering van de bereikbaarheid en de kwaliteit in de openbare ruimte in de omgeving. De focus ligt op plannen die een goede voedingsbodem bieden voor verdere ontwikkeling van het WTC-concept en op korte en middellange termijn (2013-2015) in uitvoering kunnen gaan.

2. WTC Twente in ruimtelijk en sociaal economisch perspectief

In dit hoofdstuk een blik op de kaders waarbinnen het WTC Twente opereert; de (inter)nationale, regionale en lokale context. Immers, het verzorgingsgebied van het Twentse WTC is de Euregio; zowel het Nederlandse deel met Twente en Achterhoek als het Duitse deel met daarbinnen de steden Münster en Osnabrück. Voor deze regio fungeert het WTC als spil in het net van instellingen en bedrijven die internationale activiteiten willen starten of uitbreiden. Dat gaat verder dan een regionale betekenis alleen.

Deze kaders vormen de pijlers voor het WTC Twente; pijlers om de economische betekenis verder te laten groeien. Relaties worden duidelijk gemaakt met het MIRT, de A1-zone, de Omgevingsvisie Overijssel, de Innovatiedriehoek (I3H), de ruimtelijk economische ontwikkelagenda van Twente (REO) en de Economische Motor.

2.1 Regionaal, Nationaal en Internationaal

Voorop blijven lopen in een wereld die globaliseert. Dat is dé opgave voor Europa en Nederland in het bijzonder, want ons land wil tot de top behoren. Om op langere termijn economische groei en werkgelegenheid te kunnen blijven garanderen moet Nederland haar ruimtelijk economische strategie richten op sterke onderling verbonden regio's met topsectoren in een globale economie. De kennisregio Twente is daarbij nu al een van de motoren.

In het topsegment High Tech levert Twente een sterke en bijzondere bijdrage aan de ontwikkeling van de Nederlandse economie. De kennisintensieve industrie en technologische dienstverlening zijn relatief sterke sectoren. De stuwende en exporterende kennisintensieve industrie zorgt voor veel bedrijvigheid in andere sectoren, bijvoorbeeld de zakelijke dienstverlening. Al vele jaren groeit de export van Twente sneller dan de rest van Nederland. Hoogwaardige Twentse halffabrikaten worden wereldwijd toegepast, bijvoorbeeld in de auto-industrie, medische applicaties en zelfs de lucht- en ruimtevaart.

Twente is een van de zes nationale stedelijke netwerken en heeft een internationale oriëntatie op Duitsland. De Netwerkstad Twente heeft dank zij de grensoverschrijdende relaties (Euregio, Münster, Osnabrück) een belangrijke internationale potentie. Twente speelt een rol van nationale en internationale betekenis en levert een substantiële bijdrage aan de ambitie van het Rijk (Structuurvisie Randstad 2040) en Europa (Europa 2020). In het Businessplan van Twente wordt haar bijzondere betekenis in het topsegment High Tech Systems & Materials (HTSM) weergegeven: een krachtige high tech basis, excellerend op het gebied van nanotechnologie. Aansluitend bij het topsectorenbeleid van de Rijksoverheid.

In het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) werkt Twente samen met het Rijk en provincie verder aan deze (inter-) nationale ambities. Het programma A1-zone is daarin een prominent onderdeel. Dit programma heeft betrekking op de A1 tussen Apeldoorn (de stedendriehoek) en de Duitse grens en betreft niet alleen de noodzakelijke verbreding van de A1 zelf, maar ook de gebiedsontwikkelingen in een zone daar om heen. Hierin neemt de innovatiedriehoek Twente een belangrijke plaats in. Dit past binnen de Gebiedsontwikkeling Oost en de omgevingsvisie van de provincie Overijssel. In deze visie geeft de provincie aan dat goede verbindingen naar stedelijke centra en streekcentra randvoorwaardelijk zijn voor economische ontwikkelingen. Met inachtneming van ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid ten aanzien van het landschap en natuur.

De strategische ligging aan de internationale verbindingssas tussen de Randstad en Centraal- en Oost-Europa, de oost-west corridor A1, is een belangrijke kwaliteit van Twente en van groot belang voor de Nederlandse kenniseconomie. Reden ook waarom het Nederlandse deel ervan enkele jaren geleden door het Ministerie van Verkeer bij de Europese Commissie is aangemeld als belangrijke schakel in het TEN-T, het TransEuropese Netwerk voor Transport. Dit heeft geresulteerd in een Oost-West corridor lopend van Warsaw – Berlin – Amsterdam/Rotterdam – Felixstowe – naar de Engelse Midlands. Twente/Euregio is op deze as een belangrijke schakel.

Stedendriehoek MONT

Netwerkstad Twente heeft een bijzondere betekenis voor de samenwerking in euregionaal verband. Samen met steden als Münster en Osnabrück wil Netwerkstad Twente uitgroeien tot een grootstedelijk en grensoverschrijdend samenwerkingsverband. In de stedendriehoek MONT werken Münster, Osnabrück en de netwerkstad Twente, die bestaat uit de gemeenten Almelo, Borne,

Hengelo, Enschede en Oldenzaal, samen. De internationale samenwerking van de belangrijkste steden van het Euregiogebied bestaat reeds 17 jaar. Met de grensoverschrijdende coöperatie wilden de deelnemende steden de sociale en economische problemen gezamenlijk aanpakken, om zich tevens te profileren in het Europese krachtenveld.

De samenwerkende gemeenten binnen MONT hebben gemeenschappelijk enkele projecten gedefinieerd om de sociaal-economische structuur van het stedelijk gebied in de Euregio te versterken en als euregionaal gebied een sterkere internationale positie te verkrijgen. Een van de projecten is 'World Trade Center (WTC) Twente als internationaal economisch anker voor het MONT- gebied'. Vanuit het MONT-gebied worden de volgende ontwikkelingen ondersteund:

- Het ontwikkelen van een internationaal vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen door het realiseren van een Euregionaal zaken centrum met een WTC (World Trade Center) in Hengelo en eventueel – op termijn – een nevenvestiging bij de luchthaven FMO als springplank voor de internationalisering van de regionale economie;
- Het versterken van de internationale bereikbaarheid, o.a. door upgradage van het Centraal Station van Twente (station Hengelo) tot een euregionaal knooppunt van openbaar vervoer;
- Het ontwikkelen van het WTC Twente tot internationaal boegbeeld van de regio.

2.2 Twente, kennisregio

Als grootstedelijke regio met ruim 600.000 inwoners wil Twente de komende jaren economische groei verder stimuleren. Kennis en innovatie zijn daarbij belangrijke pijlers.

De stuwende kracht van bedrijven

Twente is voortdurend in beweging. Vernieuwingen in de textiel-, metaal- en elektro industrie hebben in het verleden de aanzet gegeven tot een razendsnelle industriële expansie. De ligging aan de doorgaande wegen en de ontwikkeling van het internationale spoorwegnet trok al snel een groot aantal bedrijven naar Twente.

Innovatieve bedrijven met wereldfaam zijn nog steeds drijvende krachten achter de vele economische functies. Thales, Akzo Nobel, Ten Cate, Siemens, Eaton, Pentair, Urenco, VDL Enabling Technologies Group, Demcon, Norma, Power-packer, Grolsch, Bolletje, Apollo Vredestein en Stork zijn enkele welluidende namen. Al deze bedrijven zijn global players, die baat hebben bij een internationaal vestigingsklimaat. Daarnaast kent Twente een krachtig midden- en kleinbedrijf en talrijke spin-offs van de UT. Deze grote en kleinere, groeiende ondernemingen concentreren zich tegenwoordig op hoogwaardig kapitaal- en kennisintensieve activiteiten.

Kennispark Twente

Twente transformeert van een regio van industriële herstructurering naar een regio van kennisintensieve industrie en dienstverlening, waarbinnen ook de energiesector een belangrijke rol

speelt. Deze transformatie wordt gestuurd door ondernemerschap, kent een sterke technologische basis en heeft provinciale, landelijke en Europese steun. Ook de onderwijsinstellingen hebben hierin een actieve rol. Om deze transformatie te versnellen hebben ondernemers, onderzoeks- en onderwijsinstellingen en overheden (regio Twente en provincie Overijssel samen) uit de regio de krachten gebundeld in het Kennispark Twente. Ze hebben zich tot doel gesteld het komende decennium te behoren tot de top kennisregio's van Europa. Dit doel is nader geconcretiseerd in de Agenda van Twente en de REO, Ruimtelijk Economische Ontwikkelingsagenda netwerkstad Twente. Het WTC Twente werkt nauw samen met het Kennispark Twente als het gaat om het samenstellen van de Roadmaps. Deze technologische roadmaps zijn bedoeld om inzichtelijk te maken waar de kracht van de Twentse high tech industrie ligt op basis waarvan strategische plannen kunnen worden gemaakt om toekomstige doelen te bereiken.

Kennisvalorisatie

De hernieuwde kracht van de Twentse economie is gefundeerd op kennisvalorisatie. De in bedrijven en kennisinstellingen ontwikkelde kennis (o.a. Mesa+) wordt gebruikt in nieuwe producten en diensten. Dit proces vindt niet alleen plaats in bestaande bedrijven. Op basis van resultaten van fundamenteel en toegepast onderzoek worden ook veel nieuwe ondernemingen opgericht, de zogenaamde spin-off bedrijven. De Universiteit Twente is wereldberoemd voor de toepassing van kennis in nieuwe bedrijvigheid. Twente is daarmee een belangrijke 'kraamkamer' van kennisintensieve bedrijvigheid voor de gehele Nederlandse economie.

De huidige grote uitdaging is de kennisvalorisatie in de zogenaamde 'Advanced Technology' (micro- en nanotechnologie). De kern van de Twentse ontwikkeling op dit vlak Technology zijn vier topinstellingen met daaraan gerelateerde spin-offs. Deze staan internationaal aan de top op het gebied van nanotechnologie met een focus op bionanotechnologie, nano-fluids, nano-elektronica, nanofabricage en moleculaire fotonics. In Twente wordt niet alleen toponderzoek op dit vlak gedaan, maar ook de basis gelegd voor de productie van toepassingen in de high tech-, voedings- en gezondheidssector. Twente speelt als 'Technology Valley' een belangrijke rol in het "Triangle"-concept samen met Health Valley (regio Arnhem/Nijmegen) en Food Valley (rondom Wageningen). Twente versterkt haar internationale positie en oriëntatie op dit gebied verder door grensoverschrijdende samenwerking met Múnster (de Duitse counterpart in nanotechnologie) en Osnabrück, in de Städtedreieck Múnster – Osnabrück – Netwerkstad Twente (MONT).

Aantrekkelijke omgeving

De huidige ontwikkeling op het vlak van kennisvalorisatie kan niet worden voortgezet zonder een groei van gespecialiseerde Nederlandse en buitenlandse kenniswerkers. Ingenieurs, onderzoekers en ontwerpers geven vaak de voorkeur aan een groene woonomgeving in combinatie met de nabijheid van alle aantrekkelijke grootstedelijke voorzieningen. Twente bezit een aantrekkelijke groene leefomgeving. Het woonaanbod en stedelijke voorzieningenniveau voor kenniswerkers zal in de komende jaren verder worden uitgebreid en versterkt.

2.3 Bedrijvig Twente

Twente is een aantrekkelijke regio voor bedrijven om zich te vestigen. Een regio bovendien met sterke wortels in de industrie. De basis hiervoor is gelegd door fabrikantenfamilies, zoals Van Heek, Menko, Blijdenstein, Ten Cate, Rozendaal, Tilanus, ter Kuile, Gelderman en Jannink. In eerste instantie in Enschede, Almelo en Borne en later volgde Charles Stork die in 1868 zijn machinefabriek vestigde in Hengelo. De industrie zorgt ook nu nog direct en indirect voor een substantieel aantal arbeidsplaatsen in de regio. Naast de bovengenoemde Stork zijn bedrijven als Siemens, Apollo Vredestein, Demcon, Eaton, Urenco, Sensata, AkzoNobel, Ten Cate en Thales al heel lang drijvende krachten achter de economische kracht van de regio. De bedrijven in de regio werken ook steeds intensiever samen.

Gesettelde high tech

Al deze bedrijven zijn industrieel technologische bedrijven. Door het constant doorvoeren van innovaties houden ze deze technologie op het hoogste niveau om de concurrentieslag in de wereld te kunnen winnen. Het zijn de gesettelde high tech bedrijven van nu, gericht op de toekomst. De grote fabriekshallen van vroeger, zijn omgevormd tot R&D-ruimtes met testopstellingen waarbinnen goed gekwalificeerd personeel werkt. Deze bedrijven zijn gebaat bij een internationale omgeving.

Behalve deze grote internationale bedrijven kent Twente veel innovatieve bedrijven in het midden- en kleinbedrijf. Gegroeid uit afsplitsingen van de grotere bedrijven, uit eenmansbedrijven of uit

spin-offs van de UT. Het zijn belangrijke toeleveranciers aan de global players en ze zijn ook zelf steeds meer internationaal actief.

Milieu- en energietechnologie – WTC Twente Energy Group

Binnen de industriële sector in Twente is er een specialisatie in de milieu- en energietechnologie. Veel van deze in Twente gevestigde bedrijven, leveren essentiële producten voor de gas- en oliewinning. Zo werkt Siemens in een consortium aan de renovatie van het Slochteren aardgasveld. De sterke vertegenwoordiging van deze sector in Hengelo is ook reden voor de oprichting van WTC Twente Energy, Oil & Gasgroep met Hengelose bedrijven. Hierin zijn toeleveranciers uit de olie- en gasindustrie vertegenwoordigd, zoals Siemens, Eaton, Opra, Stork en Electromach. Maar al snel werd het initiatief uitgebreid naar Twentse schaal. Ook bedrijven buiten Hengelo, zoals Twentsche Kabel, Rosen Europe, HoSt, Hitec, Enrichment Technology en BTG-BTL, nemen deel. Eveneens participeren Duitse bedrijven, waaronder Neuenhauser Kompressorenbau. Met deze WTC Twente Energy Group wordt Twente op de kaart gezet als kenniscentrum op het gebied van olie, gas en energie in het algemeen.

De goede vertegenwoordiging van deze sector en de onderlinge contacten hebben geleid tot het opzetten van een studieroute Energie bij Saxion. Een initiatief dat bijdraagt aan het verminderen van het personeelstekort in deze sector.

2.4 Human Capital Agenda

Belangrijke randvoorwaarde voor het behouden en versterken van innovatieve bedrijvigheid is human capital; goed opgeleid personeel. Zowel op het juiste niveau als passend bij het bedrijf. Speciaal hiervoor is de Human Capital Agenda Twente opgesteld. Deze inventarisatie heeft geleid tot het selecteren van 15 projecten die verzameld zijn in het Techniekpact Twente. De regio Twente heeft een goed opgeleide en gemotiveerde beroepsbevolking. Maar er is blijvend vraag naar beroepskrachten in metaal en techniek en naar hoger opgeleiden om de positie van de regio op het gebied van innovatie, kennis en productontwikkeling met een grote afzetmarkt sterk te houden. Er is dan ook nauwe samenwerking met de kennisinstellingen Universiteit Twente, Saxion Hogeschool, het ROC van Twente en praktijkgerichte scholing van Stodt en het Integraal Praktijkcentrum (IPC). Bij deze twee laatste werken beroepsonderwijs en bedrijfsleven in de maakindustrie nauw samen bij het verzorgen van specialistische vakopleidingen. Tegelijkertijd sporen de partners in dit samenwerkingsverband jongeren aan om nieuwe ondernemingen te starten. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar uit om ruimte voor startende ondernemers en creatief ondernemerschap te stimuleren.

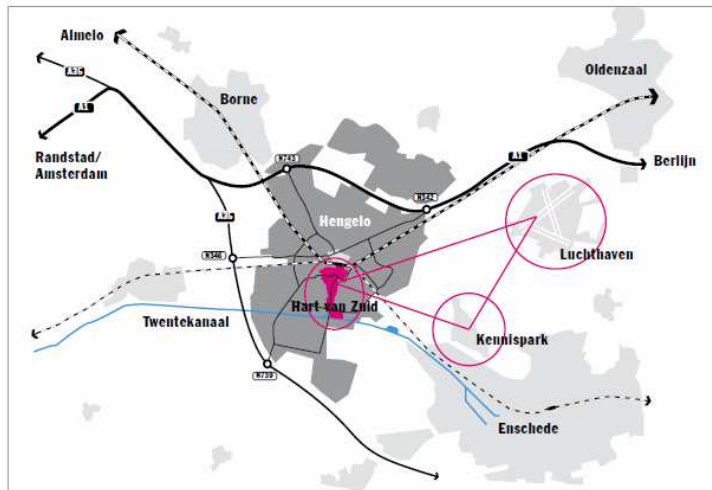
Expat Center Twente

Twente wil een interessante en prettige thuishaven zijn voor internationaal hightech human capital. Internationale kenniswerkers, die de bedrijven in de regio kunnen helpen de ambitie waar te maken. Daarom is het World Trade Center Twente in 2012 gestart met een Expat Center. Het Expat Center Twente kan een belangrijke faciliteit zijn voor het wegnemen van mogelijke barrières voor internationale kenniswerkers (expats) om zich in Twente te vestigen en kan een positieve bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van de regio voor internationale bedrijven, kennisinstellingen en buitenlandse kennis-(expats) en studiemigranten (expats in spé). De dienstverlening die door het Expat Center wordt aangeboden bestaat uit drie verschillende onderdelen: Formalities, services en social activities.

2.5 De Innovatiedriehoek

De motor in de ruimtelijke economische ontwikkeling van Twente is de Innovatiedriehoek; de ontwikkelingen Hart van Zuid met WTC Businessdistrict, Kennispark (met de Universiteit Twente) en Luchthaven Twente. De deelprojecten leveren ieder hun specifieke bijdrage: Kennispark maakt kennis bruikbaar voor bedrijven, Hart van Zuid stimuleert het internationaal vermarkten van bedrijvigheid en zorgt samen met Luchthaven Twente voor goede internationale verbindingen.

De Innovatiedriehoek is een ruimtelijk economisch programma waarin het hele gebied tussen de drie deelprojecten als een integrale gebiedsontwikkeling, vanuit economisch perspectief opgepakt wordt. De Innovatiedriehoek is gericht op synergie binnen deze drie knopen als kenniscentrum, als zakencentrum en als knoop in (inter)nationale verbindingen via weg, spoor, lucht en water. Afstemming van bedrijventerreinen- en kantoorontwikkelingsplanning, maar ook ontsluiting richting steden en A1 en A35 en ruimtelijke inpassing van (nieuwe) bedrijvigheid zijn hierbij aan de orde.

Doel is verder te groeien als vitale technologieregio waarin de combinatie van innovatievermogen, zakelijke competenties en internationale verbindingen goed zijn afgestemd en elkaar versterken. Ieder van de drie hoekstenen van deze strategie verlangt wel een zekere kritische (markt-)massa. Deze kritische massa ontstaat niet vanzelf maar vergt stimulerend beleid en publieke voorinvesteringen. In het transformatieproces speelt Hengelo een belangrijke rol met Hart van Zuid, het Centraal Station Twente en het WTC Businessdistrict met het World Trade Center Twente.

Hart van Zuid – WTC Business District

Hart van Zuid en met name de stationsomgeving met Centraal Station Twente (CST) verbindt de aanwezige sterke en innovatieve kennisindustrie met moderne onderwijs- en culturele voorzieningen en internationaal zakendoen in het WTC Twente. Het WTC Twente Businessdistrict bedient de internationale bedrijvigheid, zakelijke markt en bestuursfuncties evenals de daaraan gerelateerde faciliteiten. De aanwezigheid in het gebied van internationale bedrijven zoals Stork Technical Services, Howden en Siemens, toonaangevend in de wereld op het gebied van industriële, milieu- en energietechnologie, en het WTC Twente werken als aanjager en zijn bepalend voor de identiteit van de economische ontwikkeling van dit gebied. De rapportage MONT-mapping omschrijft het als volgt: 'Het WTC Business District dient als een hoogwaardige vestigingslocatie gerealiseerd te worden met aantrekkelijke toekomstmogelijkheden die op de regio als geheel afstralen. Bedrijven uit de regio kunnen gebruik maken van de netwerken en voorzieningen van het WTC om het proces van internationalisering te versoepelen'.

Hart van Zuid, het herstructureringsproject midden in de stad, waar vroeger het bedrijvig hart van Hengelo klopte. Op de plaats van de in onbruik geraakte fabriekscomplexen van Stork en Dijkers wordt bijna vijftig hectare nieuw Hengelo gebouwd. Een nieuw stadsdeel waar iedereen naast elkaar kan wonen, werken, leren en recreëren.

3. AMBITIE WTC TWENTE

In het voorgaande hoofdstuk is geschetst binnen welke kaders WTC Twente is te plaatsen. Hieruit blijkt ook dat er al een flink aantal projecten in uitvoering is waarmee invulling wordt gegeven aan de duurzame economische ontwikkeling van Twente. Het WTC Twente speelt hierin een centrale rol. Het is de handelscomponent in de motor van de economische structuurversterking van Twente, in de Innovatiedriehoek (kennis-kunde-kassa).

Binnen deze kaders is de ambitie van WTC Twente te plaatsen: *"Your gateway to the world of international business in the Euregio."*

Ontmoeten

Het WTC Twente is hét logische ontmoetingspunt voor internationaal zakendoen in de Euregio. Hier ontmoeten bedrijven elkaar. Bedrijven uit Twente, Achterhoek en het Duitse deel van de Euregio komen hier in contact met andere internationale spelers. WTC Twente verbindt hen met haar wereldwijde netwerk van handelscontacten. Het WTC fungeert als springplank naar het buitenland voor bedrijven uit de Euregio, en vice versa als entree naar de Euregio voor bedrijven van elders.

De bedrijven ontmoeten elkaar in de WTC Businessclub, bij de toonaangevende zakencongressen, bij kleinere, specifieke vakbeurzen en bij tal van evenementen zoals de uitreiking van de jaarlijkse Export Award. Zakenmensen vanuit de hele wereld bezoeken Twente vanwege de internationale beurzen op het gebied van mechatronica, materialen, micro- en nanotechnologie en energie.

De bedrijven wisselen hier kennis uit. Kennis op het gebied van internationaal zakendoen, maar ook kennis op gebied van waardecreatie. Bedrijven die ze hier ontmoeten worden nieuwe partners. Het International Business Information Center ondersteunt deze kennisuitwisseling. Ondernemers, die hun vleugels nationaal of internationaal willen uitslaan, vinden hier alle informatie en contacten. Het is de plek waar de wereldwijde vraag en het Euregionale aanbod bij elkaar komt en vice versa. Vragen als 'Welke bedrijven leveren componenten die ik bij mijn productie nodig heb?' 'Hoe zorg ik ervoor dat mijn product goed overkomt bij mijn Chinese klant?' 'Op welke manier vind ik de juiste handelspartner in Frankrijk' zijn hier aan de orde van de dag. Commerciële services zijn hier binnen handbereik, zoals vertalingen, internationaal subsidieadvies, expat consult, visumservice, videoconferentie, ICT, financieel advies en accountancy.

Het WTC Twente fungeert als internationale etalage van High Tech Twente; hier worden de producten getoond, die mogelijk zijn gemaakt door toepassing van nieuwe uitvindingen van de UT samen met het bedrijfsleven. In deze WTC Euregio Expo Hall brengen bedrijven met de allernieuwste communicatietechnieken hun producten en ontwikkelingen onder de aandacht van een internationaal publiek. De technologische wetenschappelijke attachés van de ambassades komen hier om zich te laten informeren over de nieuwste mogelijkheden en om de juiste handelscontacten te vinden. En ook handelsdelegaties ervaren hier de innovatieve kracht van het Twentse bedrijfsleven.

Vanuit hier worden ook de internationale handelsmissies en beursdeelnames gestimuleerd met als doel om zich gezamenlijk te presenteren in het buitenland. Hierbij wordt nauw samengewerkt met Kamer van Koophandel, Oost NV en Kennispark Twente. Bedrijfssectoren trekken daarbij gezamenlijk op. De inkomende en uitgaande handelsmissies sluiten aan bij de thema's uit de Innovatieroute, zoals mechatronica, energie (olie en gas) en materialen.

Verbinden

De actieve Businessclub zorgt voor 'spontane botsingskansen'; een laagdrempelige manier om als bedrijven elkaar te leren kennen en om nieuwe combinaties aan te gaan. Bedrijfsbezoeken, themabijeenkomsten en diverse leden contactmomenten stimuleren samenwerking. Met behulp van de meest moderne faciliteiten en technologieën brengt het WTC Twente bedrijven met elkaar in contact. Gebruik van het glasvezelnetwerk is een vanzelfsprekendheid.

De WTC Themagroepen verstevigen de bestaande clusters en bouwen ze verder uit. Nieuwe krachtige clusters worden gevormd. Met de bedrijven zelf, maar ook met de toeleveranciers van 'human capital', de opleidingsinstituten. Met de Universiteit Twente, Saxion, ROC van Twente als ook Kennispark Twente, Stodt, OICAM, AMMON en Venturelab bestaat een vanzelfsprekende

samenwerking. WTC Twente stimuleert een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Daar waar missende schakels zijn, zoals het tekort aan leraren in de techniek, signaleert WTC Twente dit met haar leden. Ook hierdoor ontstaan er nieuwe kansen om Twente/Euregio sterk te positioneren op de mondiale bedrijvenmarkt.

International Community Twente

Het Expat Center, de samenwerking tussen WTC Twente met de International Offices van Universiteit Twente en Saxion, Career Center Twente en Oost NV, is een gegeven in de regio. Het zorgt ervoor dat buitenlandse kenniswerkers, de Expats, zich zo snel mogelijk thuis voelen in Twente. Het Expat Center ondersteunt de expat op allerlei manieren, van het soepel verloop van de werkvergunning, (internationale) scholen en sociaal activiteitenprogramma tot en met huisvesting. Alles te vinden in de directe omgeving van het WTC.

Het Twentse WTC oefent aantrekkingskracht uit op innovatieve ondernemingen; nieuwe, bestaande of spin-offs uit de UT die toe zijn aan de volgende stap en met name internationaal gericht. Ze kunnen zich vestigen in 'Office space'; permanente of tijdelijke werkplekken. Het 'Nieuwe werken' krijgt hier vorm. Professionals vinden flex werkplekken in een comfortabele, internationale werkomgeving op een centrale locatie in de regio. Het 'Nieuwe werken' vraagt om flexibiliteit qua werktijden en -plekken, waarbij ook flexibele huurtermijnen horen. Dat wordt hier geboden: huur voor een uur, dagdeel, weken of meerjarig behoort tot de mogelijkheden. De meerwaarde wordt ervaren in de inspirerende omgeving met uitnodigende ontmoetingsruimten. Voor de starters op de internationale markt is er een speciaal incubator center.

Innovatieve bedrijven met internationale oriëntatie vinden rondom het WTC Twente het juiste vestigingsmilieu. Het WTC Twente is de aanjager en het symbool van het internationale vestigingsmilieu in het stationsgebied. Het is hét Twentse loket op het gebied van internationale handel. In dit gebied kunnen ook eventueel de regionale functies, zoals Shared Services Center van de Netwerkstad, tot hun recht komen.

De combinatie van kennisontwikkeling, productontwikkeling, productie en handel geeft het gebied internationale allure en levert een aanzienlijke bijdrage een toekomstbestendige economische structuur voor Twente. Duurzame bouw en inrichting is een vanzelfsprekendheid.

Faciliteren

Het WTC Twente is gevestigd in een inspirerende omgeving die de ontmoetingsfunctie ten volle faciliteert en stimuleert. Het biedt alle voorzieningen om haar functies van 'Ontmoeten – Verleiden – Verbinden' tot bloei te laten komen. Van vergaderruimten tot grote congreslocatie. Van videoconferentie -en vertaalfaciliteiten tot de nodige ICT-infrastructuur zoals breedband en TXchange. Het gebied is optimaal bereikbaar en kent een goede ontsluiting, met adequate parkeervoorzieningen en kiss-and-ride-voorziening. Het is het (eur)regionale knooppunt met internationaal vestigingsmilieu. Alles afgestemd op de zakelijke markt.

Kunst, creativiteit en voorzieningen, werken en leren, werken en wonen, werken en recreëren, bewegen en verblijven. Alles wordt in WTC Businessdistrict met elkaar verbonden. Als radertjes in een grote machine of als lijnen van de een naar de ander. Het netwerken, het verbinden van bedrijven en werknemers komt in WTC Businessdistrict tot stand. Dit maakt het gebied tot het zakencentrum van de Euregio. De reden waarom bedrijven zich hier willen vestigen.

4. **AMBITIE VERTAALD NAAR UITVOERING**

Om de ambitie van WTC Twente te kunnen realiseren zijn verschillende projecten en initiatieven nodig. Deze projecten zijn deels al uitgevoerd, in uitvoering of in voorbereiding. Van een aantal projecten is het nodig dat zij op zo kort mogelijke termijn starten. Het zijn projecten die de netwerkfuncties van het WTC Twente realiseren, en ook projecten met een ruimtelijke weerslag. In dit hoofdstuk een overzicht van deze acties.

I. **WTC TWENTE**

Uitbouwen van het WTC Twente-concept

GEREALISEERD/IN UITVOERING

- *Organisatiestructuur*
De organisatie van WTC Twente staat.
- *Businessclub*
Businessclub is opgericht. Sinds 2009 is het aantal leden verdubbelt en het telt inmiddels meer dan 140 leden. Het is een actieve club met 6-8 activiteiten per jaar, zoals:
 - Landenbijeenkomsten (India, Rusland, Frankrijk, Brazilië, Bulgarije en Turkije)
 - Bedrijfsbezoeken aan internationale bedrijven en instellingen
 - Themabijeenkomsten (internationaal transport, outsourcing, financiering export)
 - Informele contactmomenten, zoals nieuwe leden ontbijt, nieuwjaarsbijeenkomst en zomerborrel
 - Uitreiking WTC Twente Export Award (De winnaars van de laatste jaren zijn PM-Aerotec (2012), HoSt (2011) Tyro Remotes (2010), Safretti (2009))Jaarlijks nemen bijna 500 personen deel aan de bijeenkomsten van de business club.
- *Themagroepen*
WTC Twente Themagroep is opgericht voor (1) Olie en Gas. Hierin nemen 20 bedrijven deel met een gezamenlijke omzet van bijna EUR 1 miljard en waarbij ruim 3000 personen werkzaam zijn. Er vinden vier bijeenkomsten per jaar plaats.
De themagroepen (2) Kunststof, (3) water en (4) agrarisch zijn in voorbereiding.
- *Trade Information*
Het IBIC (International Business Information Center) is in 2009 opgericht. Hét loket in Twente voor alle vragen op het gebied van internationale handel. Het is een samenwerkingsverband van WTC Twente, Kamer van Koophandel Oost Nederland en het Enterprise Europe Network (Syntens, Agentschap NL). Inmiddels is er bemiddeld bij jaarlijks bijna 50 handelsvragen, waardoor in de afgelopen jaren bijna 200 bedrijven ondersteund zijn bij hun internationalisatie.
- *Group Trade Missions*
Ieder jaar organiseert het WTC Twente samen met een World Trade Center in het buitenland in- en uitkomende handelsmissies. Zo zijn er missies georganiseerd naar Duitsland, Frankrijk, Brazilië en Rusland. Inkomende delegaties zijn ontvangen uit Turkije, Italië, Kyrgyzië en de Verenigde Staten. Doel van de missies is kennismaken met cultuur van het zakendoen in andere landen en het vinden van de juiste handelspartners. De 6 deelnemende bedrijven aan de missie naar Sao Paulo – Brazilië verwachten na afloop van de missie EUR 1,5-2 miljoen extra omzet te halen door contacten met Braziliaanse bedrijven tijdens het in Sao Paulo georganiseerde matchmaking programma. Ook de bedrijven die hebben deelgenomen aan het matchmakingevent in St. Petersburg zien volop kansen over de grens. De handelsmissie naar St. Petersburg is een mooie triple helix cooperatie tussen ondernemers (Rabobank en WTC Twente), overheid (gemeente Twenterand) en onderwijs (UT en Saxion).
- *Trade Education services*
Samen met Saxion is een studiedifferentiatie Energie (HBO, 3^e-4^e jaar) in samenwerking met WTC Twente Themagroep Oil & Gas ontwikkeld. In eerste instantie bij werktuigbouwkunde en in voorbereiding bij elektrotechniek. Verder heeft het WTC Twente jaarlijks gastlessen verzorgd bij Saxion en Venture Lab.

- *Trade Show en Exhibit Service*
Ieder jaar neemt het WTC Twente deel aan dé zakenbeurs van Twente, Business Meets Twente, middels een internationaal plein.
- *Expat Center*
Het WTC Twente is initiatiefnemer om een Expat Center te starten. In 2010 is hiertoe een eerste enquête gehouden onder bedrijven met expats, expats en studenten. In 2011 is een afstudeeronderzoek gepresenteerd. In november 2011 heeft een symposium over het de meerwaarde van expats in de regio plaatsgevonden met 125 bezoekers vanuit ondernemers, onderwijs en overheid. In 2012 is een ondernemersplan opgesteld en 1 juli 2012 is de pilotfase van start gegaan.
- *Workshops en seminars*
Het WTC Twente organiseert samen met haar partners, waaronder Kamer van Koophandel, Rabobank, Wirtschaftsförderung Grafschaft Bentheim, Volksbank Gronau-Ahaus workshops en seminars. Thema's zijn o.a. zakendoen met Turkije en Duitsland, het nieuwe betalingssysteem SEPA, grensoverschrijdende arbeidsmarktproblematiek en Zielmarkt Niederlande, voor Duitse bedrijven die interesse hebben in zakendoen met Nederland (100 deelnemers). Eveneens is een bijeenkomst voor Duitse en Nederlandse ondernemers georganiseerd met als thema 'Erschliessung internationaler Märkte – Chancen für Unternehmen' (40 deelnemers)
Samen met Kennispark zijn enkele inspiratiesessies georganiseerd, waarbij door bedrijven gekeken wordt naar nieuwe product-markt combinaties. Hierbij werden de clusters energie (WTC Twente Energy Group) en materialen (AMMON) gecombineerd.
- *Onderzoeken*
Het WTC Twente heeft meegewerkt aan diverse onderzoeken, waaronder de Economische Motor van Twente en Help een piek?! Dit laatste onderzoek gaat over 'sturen op innovatie door middelgrote gemeenten'. Veel gemeenten zijn door universiteiten, kennisinstellingen en hogescholen een broedplaats van kennis. Dit onderzoek gaat in op het benutten van deze kennis voor het versterken van de economische positie. Als voorbeeld is hier het WTC cluster energie genomen. Het onderzoek is uitgevoerd door Universiteit Twente en de Radboud Universiteit Nijmegen.
Het WTC Twente heeft ook zelf onderzoeken uitgevoerd, waaronder naar het expat center en enkele onderzoeken ten behoeve van de bedrijfsvoering van het WTC Twente.
- *Draagvlakvergroting*
In het kader van draagvlakvergroting gezamenlijke presentaties met of bij andere organisaties, waaronder de partnermeeting van Kennispark, met de gemeenten uit de Netwerkstad Twente, op de vastgoedbeurs Provada en bij de Euregio Business Club.
- *Internationaal Twente*
Het WTC Twente participeert in de Werkgroep Internationaal Twente. Hierin behartigt zij de belangen van het (internationale) bedrijfsleven in Twente. De werkgroep bundelt de internationale acties in Twente en zorgt voor de internationale profilering. Het adviseert lokale en regionale overheden op het gebied van internationalisering en de Strategy Board.
- *Fysieke ontwikkeling*
Er heeft een eerste verkenning naar de fysieke ontwikkeling van het WTC Twente plaatsgevonden. Hierbij is vooral nagedacht over het concept. Een eerste opzet van een verdienmodel, naar voorbeeld van WTC Heerlen-Aken, is uitgevoerd. Daarbij werd geconcludeerd dat verdere uitwerking pas in een latere fase mogelijk is als er meer bekend is over de ontwikkeling van het WTC Business District en in het bijzonder over de MTS Hofstede locatie. Toetsen voor interesse vanuit de markt is daarom ook nog niet mogelijk.

WAT GAAT ER GEBEUREN

01.07.13 en 01.07.2015 – ‘Het fundament verder versterken’

Netwerk

- Businessclub van 140 leden nu naar ca 160 deelnemende bedrijven en instellingen, waarbij ook nadrukkelijk wordt gekeken naar het Duitse deel van de Euregio
- Intensiveren en uitbouwen samenwerking met lokale en (Eu)regionale overheden in advisering op gebied van internationalisering, o.a. in MONT verband
- Bijdrage leveren aan (internationale) acquisitie binnen speerpuntsectoren HTSM (onder regie Kennispark Twente) en Logistiek (onder regie Port of Twente). Dit gebruikmakend van de faciliteiten van de Stichting Regiobranding Twente.
- Versterken samenwerking met VNO NCW en MKB op het gebied van internationalisering en andere inspanningen om het grotendeels verdwijnen van fysieke aanwezigheid van de Kamer van Koophandel uit de Regio op te vangen

Versterking economische structuur

- Trade information services van nu 50 bedrijven naar 70 bedrijven per jaar. In samenwerking met Kamer van Koophandel, Enterprise Europe Network/Syntens en Oost NV
- Handelsmissies vasthouden i.s.m. andere partijen zoals Kamer van Koophandel en Oost NV (maximaal 2 x per jaar)
- Landenconsult (4 x per jaar)
- Profilering Energy Cluster in Twente
- opzetten van een nieuwe alliantie rond water en kunststof samen met OICAM (Open Innovation Center Advanced Materials) en Ammon, vergelijkbaar met de WTC Twente themagroep Energy, Oil and Gas
- Nauwere samenwerken met andere WTCs in Nederland bij bijvoorbeeld missies en andere services, zoals handelsscholing

Uitvoering Techniekpact en Human Capital Agenda (programmaliijn 4 internationale kenniswerkers: faciliteren en retentiebeleid)

- Uitbouw en professionalisering expat center van 5 naar 20 corporate partners (deelnemende bedrijven) en andere partners (makelaar, accountant, etc.) van nu 2 naar 8 bedrijven
- Portal voor expats verder uitbreiden met Engelstalige informatie
- verbinding te maken met de IND service voor Oost Nederland
- In kaart brengen van International Community in Twente
- Onderzoek met Saxion en UT naar leergang internationaal ondernemen
- Medewerking aan programma Autumn School Saxion en Herzen University St. Petersburg

Fysieke ontwikkeling WTC Twente

- Huisvesting in De Bolder – Spoorstraat 114
- Bescheiden services (verhuur vergaderruimte en beperkte flexplekken en samenwerking met bijvoorbeeld Creatieve Fabriek of Campus Business Center
- Voorbereiden gebiedsontwikkeling WTC Businessdistrict i.s.m. projectbureau Hart van Zuid.
- Markttoets c.q. bedrijfseconomische verkenning uitvoeren naar interesse in huisvesting en services op nieuwe locatie WTC

01.07.2015-01.07.2016 – 'Op weg naar een WTC gebouw'

Netwerk

- Verdere groei van de WTC Twente Businessclub naar 180 leden

Versterking economische structuur

- Verder groei Trade information services van naar 80 bedrijven per jaar
- Groot matchmakingevenement naar voorbeeld van Futurallia. Dit evenement vindt ieder jaar in een ander land plaats en biedt de mogelijkheid om in 2 dagen tot 16 bedrijven individueel te spreken. Deelname door meer dan 600 bedrijven uit meer dan 30 landen in 20 sectoren.

Human Capital Agenda

- partners van expat center uitbouwen

Fysieke ontwikkeling WTC Twente

- Verhuizing naar WTC business district
- Maatregelen tijdelijk gebruik bestaande opstal (voormalige MTS Hofstede) t.b.v. huisvesting WTC Twente en aan WTC gelieerde bedrijven
- Opzetten bedrijfsverzamelgebouw met flexplekken en kantoorruimten
- Services voor bedrijven (vergaderruimte, receptiefunctie, congresfaciliteit, videoconferentie, post, telefoon, ICT, catering, schoonmaak, energie, beveiliging en afval). Restauratie Vereenigingsgebouw (Rijksmonument) t.b.v. WTC Business Club en congres- en vergaderfaciliteiten.

Na 01.07.2016 –'Bouwen aan een volwaardig WTC Twente'

Het streven is om zonder bijdrage van de Provincie en Regio Twente verder te werken aan:

- Uitbouw WTC services
- Uitbouw verhuur
- Stapsgewijze groei van de business services voor bedrijven en instellingen die in het WTC gebouw gevestigd zijn of gebruik maken van de aanwezige voorzieningen

5. BEGROTING

Stichting WTC Twente begroting 2013-2015

Omschrijving	2013 begroot	2014 begroot	2015 begroot
Lasten:			
Personele kosten	218625	231500	248750
Communicatie & Marketing	35000	40000	40000
Overheadkosten	113875	104000	94000
Services WTC Twente	10000	12500	15000
Adviezen	13000	15000	23000
Overige kosten (o.a. rente/aflossing)	30000	40000	60000
Totaal jaarlasten	420500	443000	480750
Baten:			
Diensten tbv WTC Business Club	35000	40000	45000
Business services	1500	3000	4500
Expat Center	10000	30000	60000
Overige inkomsten services	11000	11250	15000
Producten WTC	57500	84250	124500
Regionale bijdragen:			
Bijdrage gemeente Hengelo	60000	60000	60000
Netwerkstad Twente / Regio Twente*	60000	60000	60000
Human Capital Route*	35000	35000	35000
Provincie Overijssel*	155000	155000	155000
Duitse partners*	7500	7500	p.m.
Interreg IVC - TASS	9000	0	0
Founders, partners, sponsoren	35000	40000	45000
Overige bijdragen/incidentele baten	p.m.	p.m.	p.m.
rente spaarrekening	1500	1250	1250
Bijdragen en subsidies	379000	358750	356250
Totaal jaarbaten	420500	443000	480750
Resultaat	0	0	0
* gevraagd NB: over aflossing + rente lening gemeente Hengelo moeten nog nadere afspraken worden gemaakt			

Vanaf 2016

Het is de bedoeling dat vanaf 1 januari 2016 in het WTC gebouw de mogelijkheid is voor internationaal georiënteerde bedrijven ruimtes te huren met bijbehorende services.

6. BRONNEN

Structuurvisie Hengelo 2030 (2007)
Masterplan Hart van Zuid (2008)
Strategisch plan 2009-2013 World Trade Center Twente (2009)
MONT-Mapping
MONT-Mapping - Zukunftsprojekte
Innovatiedriehoek Twente (brochure)
Human Capital Agenda Twente (2012)
Economische Motor twente (2012)
Techniekpact Twente (2013)
Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente (2013)

CONCEPT